

Ελένη Χαθιάρ-Κεχαΐδου (Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας),
Αμερικάνικο Θέατρο: Κοινωνικο-πολιτιστική Διαλεκτική στο Ρεαλισμό
του 20ού αιώνα.

Αντικείμενο της διατριβής αυτής είναι το Αμερικάνικο Θέατρο και ειδικότερα η κοινωνικο-πολιτιστική διαλεκτική στο Ρεαλισμό του 20ού αιώνα. Συγκεκριμένα εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η πραγματικότητα που βιώνουν οι Αμερικανοί δραματουργοί ως μέλη της κοινωνίας τους, καθορίζει τη θεματολογία και την αισθητική των έργων τους. Η εξέταση αυτή βασίζεται στο σκεπτικό ότι τα αντιπροσωπευτικά έργα του Αμερικάνικου Ρεαλιστικού Δράματος είναι το αποτέλεσμα μιας διαλεκτικής διαδικασίας η οποία αναπτύσσεται σε δύο δημιουργικά επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο αφορά την προβληματική του συγγραφέα και κατ' επέκταση τη χαρακτηριστική θεματολογία των έργων του. Η διαδικασία που οδηγεί στη διαμόρφωση της θεματολογίας αυτής είναι η συνδιαλλαγή του ίδιου του συγγραφέα με τον κοινωνικό του περίγυρο, ο οποίος αντανakλά το συγκεκριμένο πολιτισμό που τον διαμορφώνει. Το δεύτερο επίπεδο αφορά τη σύνθεση του έργου αυτού καθαυτού, κατά την οποία η διαλεκτική διαδικασία αναπτύσσεται μεταξύ των θεματικών στοιχείων —που απορρέουν από την προηγούμενη διαδικασία— και των δομικών τεχνικών που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας.

Η μελέτη ξεκινά προσδιορίζοντας, μέσα από το ευρύ πολιτιστικό πεδίο της αμερικανικής κοινωνίας, τα θεμελιώδη και κυρίαρχα στοιχεία που σφραγίζουν τη φυσιογνωμία της. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία αναπτύσσεται η συγκεκριμένη προβληματική και διαμορφώνεται ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του Μοντέρνου Αμερικάνικου Δράματος και ειδικότερα του Μεταπολεμικού Ψυχολογικού Ρεαλισμού. Στη συνέχεια διερευνάται η συνθετική λειτουργία των εξής θεμάτων τα οποία αντανakλούν την κοινωνικο-πολιτιστική πραγματικότητα της Αμερικής, όπως την αντιλαμβάνονται οι μεγάλοι δραματουργοί της: «η αξία της επιτυχίας», «το αίσθημα της μοναξιάς», «το αίσθημα του ανικανοποίητου» και «η άρνηση της πραγματικότητας». Τα θέματα αυτά εξετάζονται σε σχέση με τα αντιπροσωπευτικά αμερικάνικα έργα της μεταπολεμικής περιόδου, 1945-1960, τα οποία είναι: *The Glass Menagerie* (Ο Γυάλινος Κόσμος) και *A Streetcar Named Desire* (Λεωφορείο ο Πόθος) του Tennessee Williams, *Death of a Salesman* (Ο Θάνατος του Εμποράκου) του Arthur Miller, και *Long Day's Journey into Night* (Μακρινό Ταξίδι μιας Μέρας μέσα στη Νύχτα) του Eugene O' Neill. Η εξέταση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα έργα αυτά παρουσιάζουν μια άρρηκτη ενότητα μορφής και περιεχομένου, η οποία οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι τα θεματικά στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο του φιλοσοφικού προβληματισμού των συγγραφέων, παρουσιάζουν μια πολλαπλή οργανική συνθετική λειτουργία. Βασικός συντελεστής της άρρηκτης αυτής ενότητας διαπιστώνεται πως είναι η έμφαση στο στοιχείο της ψυχολογίας και ειδικότερα στη χαρακτηριστική τάση των Αμερικανών για ενδοσκοπήση. Η μελέτη ολοκληρώνεται με τον ειδικότερο χαρακτηρισμό του Αμερικάνικου Ψυχολογικού Ρεαλισμού ως *Ενδοσκοπικού Ρεαλισμού*, ο οποίος περιγράφει πληρέστερα τόσο το περιεχόμενο όσο και τη μέθοδο της σύνθεσης των έργων.